

Nr 18.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53, i vad propositionen avser kommunikationsdepartementets verksamhetsområde.

(4:e avd.)

Driftbudgeten.

Sjätte huvudtiteln.

1:o) **Kommunikationsdepartementet: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts i propositionen nr 2 (bilaga 5, punkt 1, s. 21 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 2 januari 1953) framlagda förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att den i avlöningsstaten för kommunikationsdepartementet upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1952/53 överskridas med 13 200 kronor.

2:o) **Vägunderhållet.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 21 och 22) föreslagit riksdagen att till Vägunderhållet å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 27 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i skrivelse den 30 augusti 1952 bl. a. meddelat att, därest vägunderhållsarbetet under innevarande budgetår skall kunna fullföljas i planerad omfattning, erfordras en anslagsförstärkning av 27 000 000 kronor, beräknad på följande sätt.

	Milj. kr.
Lönestegringar enligt 1952 års kollektivavtal	12,4
Kostnadsstegringar för maskinparken	11,0
Kostnadsstegringar för materialier	3,6
	27,0

Föredraganden, som biträtt styrelsens förslag, har vid anmälan i statsverkspropositionen av förevarande anslag (bil. 8, punkt 10) erinrat om att de för innevarande budgetår till Vägunderhållet beviljade medlen om 188 miljoner kronor vid anslagsberäkningen avsågs skola innefatta en realök-

ning av vägunderhållets arbetsvolym av 16 miljoner kronor, motiverad bl. a. av vägtrafikens utveckling. Den förändring av arbetsmarknadsläget, som inträtt under förra året, hade medfört att några svårigheter i arbetskraftshänseende att genomföra den avsedda volymökningen icke gjort sig märkbara. Däremot hade de anvisade anslagsmedlen på grund av löne- och prisstegringar blivit otillräckliga. Enligt väg- och vattenbyggnadsstyrelsens beräkning erfordrades sålunda en förstärkning av anslaget med 27 miljoner kronor.

Utskottet, Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må till *Vägunderhållet* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett reservationsanslag av 27 000 000 kronor, att avräknas mot automobilskatte-medlen.

Kapitalbudgeten.

Statens affärsverksfonder.

Postverket.

3:o) **Posthus m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (bilaga 15, punkt 1, s. 75 och 76) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 2:o) i sitt utlåtande nr 9 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Posthus m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 800 000 kronor.

4:o) **Anskaffning av automobiler m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2, s. 76) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 2:o) i sitt utlåtande nr 9 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Anskaffning av automobiler m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 400 000 kronor.

5:o) **Postverkets dispositionsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 3, s. 76 och 77) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 2:o) i sitt utlåtande nr 9 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må såsom *Postverkets dispositionsanslag* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 600 000 kronor.

Telegrafverket.

6:o) **Telefonstationsbyggnader m. m., Förrådsbyggnader m. m., Telefon- och telegrafstationer, Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar samt Rundradioanläggningar.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 77—79) föreslagit riksdagen att till vissa i statsrådsprotokollet angivna byggnader och anläggningar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa investeringsanslag å tillhopa 34 910 000 kronor.

För budgetåret 1952/53 anvisade belopp å här ifrågavarande anslag samt av telegrafstyrelsen äskade anslag å tilläggsstat framgår av följande sammanställning:

	Anvisat å riksstat för 1952/53	Äskat å tilläggsstat för 1952/53
Telefonstationsbyggnader m. m.	1 400 000	3 650 000
Förrådsbyggnader m. m.	100 000	650 000
Riks- och landskablar m. m.	65 000 000	8 000 000
Telefon- och telegrafstationer	63 000 000	12 900 000
Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar	66 000 000	18 950 000
Rundradioanläggningar	200 000	1 750 000
	Summa kr. 195 700 000	45 900 000

Beträffande den närmare innebörden av styrelsens förslag får utskottet hänvisa till propositionen (s. 77—79).

Över styrelsens framställning ha yttranden avgivits av *arbetsmarknadsstyrelsen* samt *statens handels- och industrikommission* (s. 79).

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 7:o) i sitt utlåtande nr 9 anført får utskottet hemställa,

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa följande investeringsanslag, nämligen

a) <i>Telefonstationsbyggnader m. m.</i>	2 100 000
b) <i>Förrådsbyggnader m. m.</i>	130 000
c) <i>Telefon- och telegrafstationer</i>	12 900 000
d) <i>Nya abonnentanläggningar, nätarbeten och blanka mellanortsledningar</i>	18 950 000
e) <i>Rundradioanläggningar</i>	830 000

7:o) **Rörelsekapital för telegrafverket.** Kungl. Maj:t har (punkt 5, s. 79 och 80) föreslagit riksdagen att till Rörelsekapital för telegrafverket å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kronor.

Telegrafverkets rörliga kredit i riksgäldskontoret uppgår sedan 1947 till 35 milj. kr. På tilläggsstat för budgetåret 1950/51 har till rörelsekapital för telegrafverket anvisats ett investeringsanslag av 10 milj. kr.

I skrivelse den 26 september 1952 har *telegrafstyrelsen* å tilläggsstat för budgetåret 1952/53 äskat ytterligare 10 milj. kr. till rörelsekapital.

Behovet av rörelsemedel har, enligt styrelsen, stigit starkt sedan den 30 juni 1951. Stegringen säges bero på den ökade omfattningen av rörelsen, som bl. a. rent automatiskt medför ökade krediter till verkets kunder, dels på den av rörelsens tillväxt starkt ökade anläggningsverksamheten, som nödvändiggjort ökad lagerhållning såväl vid förråden som vid verkstaden. Här- till har emellertid också kommit verkningarna av penningvärdeförsämringen under de två sista åren, vilken medfört ökade krediter för samtals- och telegramavgifter m. m. till följd av de taxehöjningar, som måst vidtagas för att möta de stegrade driftkostnaderna. Även beloppet av övriga fordringar säges ha stigit under det senaste året. Denna ökning uppväges emellertid praktiskt taget av en lika stor ökning av beloppet för diverse skulder.

Eftersom den rörliga krediten egentligen endast är avsedd att möta tillfälliga fluktuationer i behovet av rörelsemedel men krediten numera har måst tagas permanent i anspråk, anser telegrafverket att rörelsemedlen böra förstärkas genom att ett särskilt investeringsanslag anvisas för ändamålet. Anslaget storlek föreslås bli 10 milj. kr., vilket belopp äskas å tilläggsstat för innevarande budgetår. Någon samtidig minskning av maximibeloppet för den rörliga krediten anses med hänsyn till det starkt ökade behovet av rörelsemedel icke kunna göras.

Riksräkenskapsverket har tillstyrkt styrelsens framställning.

Departementschefen har jämväl biträtt styrelsens förslag.

Utskottet. Under hänvisning till vad utskottet under punkten 7:o) i sitt utlåtande nr 9 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Rörelsekapital för telegrafverket* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kronor.

Statens järnvägar.

8:o) **Byggnader och anläggningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6, s. 80 och 81) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 16:o) i sitt utlåtande nr 9 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa följande investeringsanslag, nämligen

a) <i>Bangårdar</i>	2 800 000
b) <i>Dubbelspårsbyggnader och linjeomläggningar</i>	2 000 000

c) Ombyggnad till normalspår av linjen Forshem-Lidköping-Håkantorp med Källby-Kinnelewa ...	700 000
d) Ombyggnad till normalspår av linjerna Karlskrona-Kristianstad, Karlshamn-Vislanda och Bredåkra-Växjö.....	5 000 000
e) Fortlöpande förstärkning av spåröverbyggnaden ..	3 500 000
f) Husbyggnader	4 000 000
g) Vägskyddsanläggningar	500 000
h) Fortsatt elektrifiering av statsbanenätet	2 000 000

9:o) **Anskaffning av godsvagnar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 7, s. 81) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 16:o) i sitt utlåtande nr 9 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Anskaffning av godsvagnar* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 4 500 000 kronor.

10:o) **Statens järnvägars dispositionsanslag.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 8, s. 81) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 16:o) i sitt utlåtande nr 9 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må såsom *Statens järnvägars dispositionsanslag* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 1 000 000 kronor.

Statens vattenfallsverk.

11:o) **Kraftstationer m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 9, s. 81) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 26:o) i sitt utlåtande nr 9 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa följande investeringsanslag, nämligen

a) Utbyggnad av Västerås ångkraftstation	3 500 000
b) Kraftstationer i Indalsälven mellan Litselet och Gesunden	8 500 000

12:o) **Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10, s. 81) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 26:o) i sitt utlåtande nr 9 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten vid statens kraftverk* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 30 000 000 kronor.

13:o) **Inventarier m. m.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11, s. 82) och under hänvisning till vad utskottet under punkten 26:o) i sitt utlåtande nr 9 anfört får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Inventarier m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1952/53 anvisa ett investeringsanslag av 20 000 000 kronor.

Statens allmänna fastighetsfond.

14:o) **Anordnande av lokaler för kammarkollegiet.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 82 och 83) föreslagit riksdagen medgiva, att investeringsanslaget till Anordnande av lokaler för kammarkollegiet må till ett belopp av 39 000 kronor disponeras för återställnings- och ändringsarbeten i Hessensteinska huset.

Med bifall till propositionen 1947:107 anvisade riksdagen under statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1947/48 ett investeringsanslag av 325 000 kr. till Anordnande av lokaler för kammarkollegiet. Avsikten var att kammarkollegiet skulle beredas utrymme inom Hessensteinska huset å Rid-darholmen i samband med att socialstyrelsen, som disponerade huset, erhöll lokaler i annan fastighet. Denna plan har sedan frångåtts. Å anslaget fanns den 30 juni 1952 en behållning av 321 315 kronor.

Byggnadsstyrelsen har i skrivelse den 22 juli 1952 hemställt bl. a., att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga styrelsen att för de på kronan fallande kostnaderna för återställande av Hessensteinska huset samt vissa andra arbeten taga i anspråk sammanlagt 74 000 kr. av anslaget till Anordnande av lokaler för kammarkollegiet.

Styrelsen erinrar om att till ombyggnad och iordningställande av Hessensteinska huset för kammarkollegiets räkning för budgetåret 1947/48 anvisats förenämnda belopp av 325 000 kr. Till följd av gjorda omDispositioner skall emellertid kollegiet beredas lokaler i kvarteret Västertorn. Socialstyrelsen beräknas framdeles komma att överflyttas till planerad nybyggnad i kvarteret Fältöversten vid Karlaplan. Styrelsen säger sig ännu icke ha tagit ställning till hur fastigheten därefter skall användas. En framtida omDisposition av byggnaden anses dock icke helt komma att ansluta sig till det ombyggnadsförslag, vartill medel anvisats. En omprövning av förslaget måste under alla förhållanden verkställas. I avvaktan härpå finner styrelsen lämpligt att för ändamålet anvisade medel tagas i anspråk för nu föreslagna arbeten inom byggnaden.

Departementschefen, som icke har något att invända mot styrelsens förslag, meddelar, att då ändringsarbetena inom byggnaden äro av brådskande natur Kungl. Maj:t den 17 oktober 1952 bemyndigat styrelsen att för desamma taga i anspråk 35 000 kronor från investeringsanslaget till Anord-

nande av förvaltningslokaler, varjämte ytterligare erforderligt belopp av 39 000 kronor förskötterats av underhållsmedel. Sistnämnda belopp föreslås av departementschefen få täckas från det tidigare anvisade anslaget till Anordnande av lokaler för kammarkollegiet.

Utskottet. Kungl. Maj:ts förslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må medgiva, att investeringsanslaget till Anordnande av lokaler för kammarkollegiet må till ett belopp av 39 000 kronor disponeras för återställnings- och ändringsarbeten i Hessensteinska huset.

Stockholm den 17 mars 1953.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Iwar Anderson, Ohlon, fröken Andersson, herrar Leander, Pålsson, Bergh, Hesselbom, Erik Gustaf Andersson, Edvin Thun, Erik Svedberg, Eric Holmqvist, Axel Andersson och Nils Theodor Larsson; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Ward, Malmberg i Skövde, Bergström, Andersson i Malmö, Ståhl, Rubbestad, Svensson i Ljungskile, Eriksson i Sandby, Staxäng, fröken Elmén, herrar Johansson i Mysinge, Åkerström, Hoppe och Jansson i Kalix.